

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtice za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema, o do srede s jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Slovenska kmečka zveza.

Znamenit dan je bil zadnji ponedeljek, dne 21. jan. V trumah so prihajali kmetje v Maribor. Vsakdo je hotel stati ob zibelki Slovenske kmečke zveze. Dvorana v Narodnem domu je bila natlačeno polna. Okoli pet sto kmetov je prihitelo na ustanovni shod iz vseh krajev spodnještajerske slovenske zemlje. Veliki posestnik je sedel poleg majhnega posestnika, osivel starček poleg mladega, krepkega moža, vsem pa je žarelo veselje z obrazov, vse je objemala velika, danes zmagujoča stanovska ljubezen. Kakor da bi šel tajen glas po dvorani: Bratje smo, ljubimo se, bodimo složni!

In naenkrat zaorijo močni, glasni kriki po dvorani. Proti predsedniškemu mestu se preriva skozi gnječo zborovalcev krepka, visoka kmečka postava. Temu veljajo navdušeni klici. In kdo je to? Kmečki slovenski poslanec Ivan Roškar, snovatelj Slovenske kmečke zveze.

Tihota nastane po celi dvorani. V lepi, tekoči besedi, kakor da bi se vedno bavil le z govorništvom, pozdravi g. Roškar navzoče in potem prosí, naj se izvoli predsedništvo.

Izvoljeni so: Predsednik poslanec Roškar, I. podpredsednik župan Koren, II. podpredsednik kmet Vrečko; zapisnikarji so bili: ekonom Cerjak, mladenič Žebot, kmet Galunder, in odvetnik dr. Benkovič.

Predsednik Roškar odda na to predsedništvo g. županu Korenu ter začne govoriti pozdravni govor.

Govor poslanca Roškara.

Kot kmet stopam danes pred vas. Zakaj smo se zbrali? Da ustanovimo zvezo, ki bo služila kmečkemu stanu. Mnogo je vzrokov, zakaj se dandanes kmetom tako slabo godi. Kmet je prepuščen sam sebi. Pomanjkuje mu delavskih moči, ker vse sili v mesta in obrtne kraje. Če bi jih hotel kmet obdržati, moral bi jim boljše plačati, kje pa naj vzame za to denar? Zato moramo začeti na drug način kmetovati. Naloga „Kmečke zveze“ bo, preštudirati te kmečke zahteve in želje, ter delovati, da se uresniči. Urediti se mora prodaja vina, da ne bodo prekupeci vtaknili največji dobiček v žep. Skrbeti se mora za to, da se ne odprejo meje tuji živini in mesu, ker se s tem uniči kmetu edini vir, ki mu je še sedaj nekaj prinašal. Urediti se mora šolski zakon, ker pomeni dosedanja šola ogromno breme za našega kmeta. Zniža se naj šolska doba, in naj se poskrbi za nadaljevalni poduk mladine po 14. letu. Kmetu zelo neugoden je lovski zakon. V deželnem

zboru smo sicer popravljali stari lovski zakon ter skrpali novega, toda skrpana stvar je navadno za nič. Ker imajo v zboru večino gospodje, skrpali so ga po svoji volji. Domovinski zakon je pač nekoliko olajšal bremena naših občin, toda gospodje najdejo vedno pota, da se izmuznejo. Zato nas ta zakon vedno naprej tlači ter tira v propad. Urediti se morajo carinske zadeve, da se ščitijo naši pridelki pred tujo konkurenco. Posebno se morajo obvarovati cene živine. Zahtevam mest, da se odpre meja tuji živini, bo naša zveza vedno odločno ugovarjala. Glede pogodbe z Ogrsko moramo gledati, da ne bodo škode trpele naše kmečke koristi. Vse to pa nam je mogoče doseči le na ta način, če smo združeni. Le združitev nam prinese boljše dni, ona je naša glavna moč. V drugih deželah se kmetje na podlagi združevanja rešujejo. Ker se nas hoče ovirati pri združevanju, si moramo sami pomagati. Potreben nam je pa tudi domač denarni zavod. Hranilnica kat. kmečke zveze na Gornjem Avstrijskem je imela lani 17 milijonov prometa. Istotako si moramo ustanoviti lastno zavarovalnico. Zadržna misel naj gre v meso našega naroda. Poglejte v Ameriko, kjer je združenih okoli pet milijonov kmetov. In na Bavarskem jih je v kmečki organizaciji štirideset tisoč.

Podlaga našemu združenju, ki nas naj objemlje v bratski ljubezni, pa je sv. vera. Na katoško verski podlagi hočemo delovati za slovenski kmečki stan. Začnimo z Bogom in dal nam bo svoj blagoslov.

Pri vsaki posamezni točki je zadonelo po dvorani hrupno odobravanje, znamenje, kako iz srca je govoril poslušalec.

Ko je ponehalo odobravanje Roškarjevega govora, prevzame g. Roškar zopet sam predsedništvo ter odda besedo deželnemu poslancu dr. Jankoviču. Vse je z napetostjo gledalo mladega moža, katerega so preteklo leto nasprotniki tako srdito napadali. Mnogi zborovalci so ga sicer že poznali in so ga pri nastopu navdušeno pozdravili. Toda komaj je izgovoril par stavkov, pridobil si je mladi poslanec srca vseh in po dvorani je donelo burno odobravanje.

Govor poslanca dr. Jankoviča.

Govori najprej o prostosti, ki je vladala od l. 1848. in ki je pritisnila kmetu ob steno, ker se ni zadosti brigal za javno življenje. Vse to moramo sedaj popraviti in združeni nastopiti za naše zahteve. V to se je ustanovila „Kmečka zveza.“ Zato pa moramo biti hvaležni našima kmečkima poslancema dr. Korošcu in Roškarju, ki sta sprožila to misel. Ta misel združenja pa mora iti sedaj med ljudstvo. In

vsak mora biti agitator v svojem kraju. Vsi za jednega, eden za vse. Le združeni dosežemo, kar zahteva kmečki program. V novem državnem zboru bodo imeli kmečki poslanci večino, če bode vsak kmet storil svojo dolžnost in šel voliti poslanca, ki bo zastopal kmečki program. Iskali bomo stika s kmeti drugih narodnosti, da se skupno bojujemo za koristi tega najvažnejšega stanu.

Naše skupno delovanje bo: 1. da se razbremenijo kmečka posestva, na katerih je sedaj vknjiženega osem milijonov davka, tako da znašajo obresti petkrat več, kakor ves zemljiški davek, 2. zabrani se razkosavanje zemljišč, 3. odpraviti se mora zemljiški davek in uvesti stopnjevalni davek po dohodkih, 4. prepoved uvoza mesa in živine, 5. starostno zavarovanje kmečkih delavcev, 6. Zavarovanje cen (boj vsem umetnim mastem, ki škodijo živalskim mastem in pritiskajo na njih cene), 7. večje podpore za ceste, 8. podržavljenje železnic, 9. zavarovanje proti ognju in toči in zavarovanje za živino, 10. gojiti zadružništvo, ki bo naš parlament, 11. ustanoviti slov. kmetijske družbe, 12. šolski stroški se naj odzamejo občinam in naložijo državi, 13. nadaljevalne šole in 14. prodajanje kmečkih pridelkov vojaškim oblastim.

Kmečka zveza pa bo tudi gojila verski in narodni čut našega kmeta. Skrbela bo, da ostane naše ljudstvo zdravo na duši in na telesu, zvesto Bogu in domovini.

Vznesene besede so povzročile burne živjoklice in odobravanje med zborovalci in ko se mu je zahvalil g. predsednik za navduševalne besede, zaorili so zopet živjoklici.

Volitev odbora.

Izvolil se je potem naslednji odbor: Predsednik: poslanec Janez Roškar. Odborniki: dr. Franč. Jankovič, deželni poslanec, Kozje; dr. Anton Korošec, državni poslanec, Maribor; Franc Mlakar, župan, Hošnica; Franc Nidorfer, veleposestnik, Zalec; Franc Pajdaš, župan in posestnik, Zdole; Franc Pišek, župan, Orehova vas, Slivnica; Franc Rakun, župan, Rečica; Jože Schöndorfer, kmet, Stari trg; Jakob Zemljič, veleposestnik, Radenci. Namestniki: Jakob Bovha, veleposestnik v Veračah, Kozje; M. Cerjak, ekonom, Rajhenburg; Avgust Cof, posestnik, Šmarje pri Jelšah; Filip Galunder, kmet, Sv. Križ nad Mariborom; Jos. Koser, posestnik in poštar, Sv. Lovrenc v Slov. gor.; Jože Rebov, kmet, Teharje; Karl Robar, posestnik, Majšberg; Janez Rudolf, posestnik, Konjice; Ignac Štrovs, kmet, Trbovlje; Franc Žebot, kmečki mladenič. Sv. Ilj v Slov. gor.

LISTEK.

Pod Marijinim praporom. (Dalje.)

Zgodovinska povest. Poslovil F. F.

Z veličastnim glasom je nadaljeval ta: „Nemški cesar, naš slavni zaščitnik, nam je sicer prepustil Malto, da bi na otoku kot najskrajnejša obramba krščanstva proti Turkom na vzhodu svojo vero branili in očistili morje pomorskih roparjev, — toda on ne more zahtevati od nas, da se vržemo govtovi smrti v naročje. Samim nam je torej odločiti, dragi bratje, ali zastavimo svoje življenje za sveto stvar krščanstva, ali se udamo brez nevarnosti. Premislite torej, kaj naj storimo!“

„Tukaj ni treba premišljevanja!“ je zaklical St. Priest poln navdušenja; „mi vsi smo pripravljeni na takojšno odločbo.“

Orožje je zarožljalo, glasen hrum pritrdjevanja je zahvalil viteza za te besede.

„Prav torej“, slišalo se je zopet s knezovega sedeža; „volite: predaja ali bramba do zadnjega dihajaja, do zadnje kaplje krvi.“

„Bramba do zadnjega dihajaja, do zadnje kaplje krvi!“ zagrmelo je iz vseh ust. Meči so zabiskali v zraku, v očeh vseh vitezov je gorelo vroče bojaželjnosti.

Visoko je vzravnal veliki mojster svoje vitko telo, vesel nad tolikim junaštvom.

„Hvala vam, bratje, na teh besedah!“ je zaklical vesel. „Sedaj bo mi veselje, biti vaš vodja, kajti naše geslo se glasi: „Zmaga ali smrt!““

„Zmaga ali smrt!“ zahrumelo je kakor vihar v visoki dvorani.

Tedaj je nadaljeval knez: „S svojimi patroni, sv. Janezom in Mihaelom, bomo se vedno vojskovali; toda kedo ne razume, da nas čaka sedaj nevarnost, večja ko vse dosedanje, od naših smrtnih sovražnikov? Prosimo torej pod posebnim varstvom, pod zmagovito zastavo Marije Device, moči in tudi junaštva, boja in zmage. Saj je ona „bramba kristjanov“ in zato se smemo pod njeno zastavo boriti s tem večjim upanjem na zmago.“

Z roko je mignil knez ter odpustil zbrane.

Samo mladega St. Priesta je obdržal pri sebi. Ponižno je stal mladenič pred velikim mojstrom.

„Odločil sem tebi, ki si se skazal vedno hrabrega, posebno čast“, je dejal slednji.

Hitro je dvignil vitez glavo; z začudenjem so zrle njegove oči na predstojnika.

„Ti boš nosil namreč zastavo Marije Device v boj“, je nadaljeval Lavalette naklonjeno, „ti ji ne boš delal sramote.“

Hvaležnim srcem se je priklonil mladenič ter poljubil roko knezovo. „Moj knez“, dejal je, „hočem se potruditi, da bom vreden te časti.“

3. Boj.

Turki so začeli boj z opustošenjem dežele z ognjem in mečem in so se vrgli z vso močjo na utrdbo Sv. Elmo. 200 hrabrih Maltežanov je bilo. Kakor blisk so bili pred okopi in so povzročili Turkom, še predno so jih ti prav opazili, mogo škodo.

Več tednov se je boril Mustafa pred Elmo; iz žrela njegovih 20 topov so padale noč in dan smrtne kroglice, — toda čuječnost in brezprimerna hrabrost obleganecv je kljuvala vsem viharjem. Na čelu si-

vega poglavarja so se zbirali temni oblaki, njegove oči so bliskale z vsako uro bolj divji ogenj.

Sam je vodil svoje vrste v boj ter jih po stari šegi sultanovi z bičem priganjal proti griču Sv. Elmi.

Tako so bile čete skrajno razdražene in so se borile kakor brez pameti. Pred Elmo so ležali celi griči mrtvecev; toda Mustafa jih je vedno na novo priganjal črez trupla mrtvih tovarišev naprej; morali so se boriti ali pasti. Dne 23. julija je doseglo to nadčloveško borenje prvi uspeh. Sv. Elma je prišla Turkom v roke, in polumesec se je zasvetil na mestu križa na trdnjavinem zvoniku.

Le dva moža sta preostala od Maltežanov in vse posadke. Vsi drugi so umrli junaške smrti v Sv. Elmi.

Mustafa je hotel izkoristiti ta uspeh ter nameraval z vsemi četami napad na glavno točko Maltilino, na sedež redovnikov.

Sedaj so začeli za Maltežane najhujši dnevi. Kakor se je kazalo, ni bilo več upati na pričakovane čete. Bili so torej navezani sami nase in s svojo močjo so morali končati boj.

Ko je prišel čas, da bi se odločilo življenje ali smrt, obstanek ali pogin redu, takrat so se zbrali vitezi v cerkvi. Med tem, ko je čital mašnik sveto mašo in podelil vitezom sv. obhajilo, plapolali sta obe zastavi Maltežanov, redovna in zastava Marije Device, pri oltarju; vsi vitezi so še enkrat prisegli pri obeh zastavah junaški boj in zvestobo krščanstvu do smrti.

Tedaj je vzel Lavalette redovno zastavo, a Marijino je podelil mlademu St. Priestu.

V dolgem veličastnem sprevedu so zapustili vitezi hram božji ter se podali na boj pred mesto.

Govorniki nastopajo.

Zopet nov lep prizor! G. predsednik opozori vse navzoče, naj sedaj povedo zborovalci svoje misli o zvezi in o njenem delovanju, naj dajejo nasvete, naj sploh povedo, kaj jim je na srečo. In vstajati so začeli moške iz ljudstva. Govorili so premišljeno, zrelo in z veliko resnostjo. Uvaževali so resen in znamenit trenutek, v katerem smo se nahajali. Navdušeno so bili sprejeti vsi govori. Poslanec Roškar se je vsakemu govorniku posebej zahvalil.

Kmet Vrečko (Preborje).

Vsi smo verni in narodni, tega nam ni treba povdarjati. A za kmečki stan treba napeti vse sile. Z novo volilno pravico je prišel čas, ko se ne bo gledalo na davke posameznika, ampak na število ljudstva. Kmečka zveza nas naj vodi v velikem boju za kmečke pravice, naj se ne zmeni za malenkosti, ampak za velike cilje. Vse naj vzame v svoje varstvo, srednje kmete, male posestnike in poljske delavce. (Burno pritrdjevanje.)

Ekonom Cerjak (Rajhenburg).

Današnji shod pozdravljamo vsi kmetje s polnim srcem. Slabo se nam je godilo in bili smo brez organizacije. Drugi stanovi so si zviševali po organizaciji dohodke. A mi? Kdaj bodo časniki poročali, da so slovenski štajerski kmetje zvišali cene svojim pridelkom. 40.000 posestnikov je na Spod. Štajerskem, vse vabimo v zvezo, katera nas naj vodi do zmage. (Splošno odobravanje.)

Kmet Robar (Majšberg).

Zveza je ustanovljena. Ona bo naša zastopnica, naša zagovornica. Za to pa je treba, da ima v vsakem okraju, v vsaki vasi zaupnike in agitatorje. Delajmo vsi za zvezo. (Mogočni živijo-klici.)

Drž. in dež. posl. Robič.

Stanovska zavest se najbolj neguje, če se kmetje organizirajo. Vsi drugi stanovi so organizirani, le kmet ne. Glejte, kaj so delavci dosegli s svojo organizacijo? Nova volilna pravica je sad njihove organizacije. Kmet se mora organizirati, da se gospodarski razvije, napreduje. Bog daj kmečki zvezi blagoslov. (Glasno odobravanje.)

Župan Nemeč (Sv. Jurij ob Ščav.).

Edin „Nemeč“ sem med Vami Slovenci (velika veselost), za to mi dovolite tudi govoriti. Slaba je danes kmetu vseposodi. Za to se moramo vzdržati in delati za svojo boljšo bodočnost. V tem nas naj zveza podpira in vodi. Želim uspeha novi organizaciji. (Splošno odobravanje.)

Kmet Blatnik (Artiče).

Kmet, ki pravi, da kmetu ni treba politikovati, ni kmet. In politikovati nam je treba, da si koristimo. Svoj spas vidimo le v katoliško-narodnem programu. (Hrupni živijo-klici. Vseobče pritrdjevanje.) Volimo torej vedno le poslance katoliško-narodnega mišljenja.

Kmet Zajc (Veliki Obriž).

Pozdravlja kmečko zvezo, ji želi mnogo uspeha, ter izraža v svojem in vseh navzočih imenu globoko hvalo vsem, ki so osnovali kmečko zvezo ter priredili današnji shod. (Pritrdjevanje.)

Kmet Hlebič (Sv. Križ nad Mar.).

Povdarja, kako važna je misel združenja; drug se naj uči od drugega — drug naj pomaga drugemu. Treba je tudi, da posamezniki svoje dobre izkušnje objavljajo Zvezi, da jih ta porabi za druge. Treba je tudi, pojasniti ji želje in zahteve ter tako podpirati njeno delovanje, več oči več vidi, več glav več misli. (Živijo-klici.)

Vse prebivalstvo Maline je bilo na nogah ter z zaupanjem zrla na viteze. Matere so vzdigovali svoje otroke ter šepetale: „Glejte jih, božje bojvnike, branitelje krščanstva in našega otoka!“

Grozovito borenje se je pričelo. Dan na dan je Mustafa napadal mesto, vse zastoj. Kakor zid so stali Maltežani, niti za ped se niso umaknili.

Toda ti junaki niso samo branili svojega doma. Kakor vihar so sedaj tu, sedaj tam planili skozi trdnjavska vrata, povzročili Mosleminom prav znatno škodo ter se hitro zopet povrnili za zidovje.

Pri tem je igrala zastava Matere božje posebno ulogo: povsod, kjer se je izvršilo kaj junaškega, plapolala je visoko naprej; v hudih bojnih stiskah je čuvala božje bojvnike, ko so se vračali, jih je varovala pred zasledovalci.

Kakor na čudodelno podobo so zrl kristjani na to zastavo in na zastavonošo, Turki pa so se bali pred njo, kakor pred peklenskim ognjem.

Mustafa je bil ves iz sebe; pri prerokovi bradi je prisegel, da bo Maltežane in pred vsem St. Priesta strašno mučil in jih pomoril, ko jih dobi v roke. Slednjič se je odločil na glavni naskok na sedež vitezov z vsemi četami in pripravami.

Prišel je odločilni dan. Maltežani so se borili pod vodstvom Lavalette-ovim zoper Turke, katere je vodil Mustafa sam.

Turki so bili po številu več ko desetkrat močnejši, njih hrabrost je dosegla vsled verskega navdušenja in Mustafovih groženj vrhunec besnosti.

Vendar so zavrnili vitezi hrabro ta naskok Mosleminov. Z grozno silo so zvižgali meči na turške glave in so pokončevali vse pred seboj.

Sklepitega shoda.

K besedi se oglasi državni poslanec dr. Korošec: O znamenitih osebah se vse poroča, kaj delajo, kam gredo. Naša zveza je tudi znamenita organizacija. Treba torej povedati, kaj želimo in mislimo ravno v pričujočem trenutku. Kmečko vprašanje mora stati v ospredju naše politike. To hočemo posebno povdarjati. A mir in slovo hočemo imeti, za to hočemo v zvezi ljudi verske in narodne. In v tem smislu bomo postopali tudi pri bodočih državnoborskih volitvah. Predlagam torej, da se sklene izdati naslednje poročilo:

Spodnještajerski slovenski kmetje, zbrani na ustanovnem zboru „Slovenske kmečke zveze“, slovesno izjavljajo, da vključ vsem gonjam zadnjega časa trdno in nepremično vstrajajo na dosedanjem verskem in narodnem programu spodnještajerskih Slovencev;

istotako slovesno izjavljajo, da bodo povsod in z vsemi silami delovali za svoje kmečke pravice in koristi ter pozivljajo vse dobromislele rojake na Spodnjem Štajerskem, da podpirajo težnje katoliškega slovenskega kmečkega stanu po zboljšanju njegovega položaja;

zahtevajo od sedanje vlade, da ne odpre mej tuji živini in prekomorskemu mesu, ker bi to pomenilo hud udarec za našo živinorejo in blagostanje kmečkega stanu;

naročajo odboru, naj strogo pazi na to, da bodo pri prihodnjih volitvah kandidatje za državni zbor priznali brezpogojno kmečki program ter se ozirali na versko in narodno mišljenje slovenskega kmeta. (Sprejeto.)

Z Bogom! Na delo!

In ko je še g. predsednik prebral pisma in brzojavne, ki so jih poslali: državni poslanec dr. Ploj, dež. glavarja namestnik dr. Jurtela, dež. poslanec Vošnjak, dež. poslanec Kočevar, konz. svetovalec Jurij Bezenšek, Jak. Pukl, kat. pol. društvo za rogaški okraj, odbor izbr. društva v Rečici itd. — potem je z navduševalnim govorom zaključil zborovanje.

In sedaj je treba na delo! Kmečko zavest zanesi do zadnje hiše slovenskega kmeta, vse kmete združiti v zvezi ter jih organizirane peljati v boj za svoje kmečke pravice: to je naloga bodočnosti. Naprej kmečka zastava do zmage! Sklenemo z pozdravom, ki so ga poslali kmetje iz okolice mislinjske:

Kmečka zveza stopi na dan,
z deteta naj zraste velikán,
da važen kmečki stan
nikdar ne bo tepian!

Kako je Stiger kot okrajni načelnik gospodaril?

II.

Stiger gotovo ni dober gospodar, sicer bi ne bil razun cestnega dolga 100 000 K še napravil 80.000 drugih dolgov. Vprašati se pa vendar mora vsak pameten človek, kako si pač okrajni odbor upa toliko izdati za reči, katerih nikjer ni? Kdo mu je dovolil?

V plenarni seji vsako leto okrajni zastop odobri proračun za prihodnje leto. V proračunu so vsi stroški zaznamovani in vse potrebe okraja; vse te potrebe se pokrijejo z okrajnimi dokladi in s čistim dobičkom okrajne hranilnice. Potrjenega proračuna se pa mora načelnik in okrajni odbor držati, ga ne sme prekoračiti. Za nobeno reč ne sme več izdati, kot je v proračunu dovoljeno — razun v iz-

Prave čudeže hrabrosti sta izvrševala Lavalette in St. Priest. Kakor maščevalna angelja sta se prikazovala sedaj tu, sedaj tam ter zmagujoč prodirala naprej.

Toda padle Turke so nadomestovale vedno sveže čete, med tem ko so se krščanski bojvniki sčasom utrudili. Vendar so vztrajali v boju.

Mustafa se je penil jeze, ker še ni več dosegel. Kakor divja zver je požiral s svojimi žarečimi očmi posebno oba zastavonoša.

„Prokleti krščanski psi!“ je zakričal, „hočem vam povrniti vaše divjanje. V najglobokejši temnici bode te gladu umrli.“

Takoj je ukazal, naj vsi obrnejo svoje naskoke na Lavalette-a in St. Priesta.

Ta dva sta bila takoj obkoljena in od vseh strani napadena. Lavalette si je s svojimi spremljevalci napravil takoj pot in bil v kratkem izven nevarnosti; visoko v zraku je plapolala malteška zastava, ki jo je nosil, ne več obkoljena od turških čet, ter vodila viteze k novim hrabrim činom.

Slabeje se je godilo St. Priestu. Le z malo vitezi bil je od svojih popolnoma ločen. Toda njegovo junaštvo ni poznalo meje, neka sveta navdušenost ga je navdajala. V levici visoko v zraku Marijino zastavo je vihtel z desnico strašno svoj meč v vrstah sovražnikovih.

„Z Materjo božjo!“ je klical, in na levi in na desni je kosilo njegovo orožje krvaločne Turčine.

Tedaj ga je nenadoma nekdo potegnil raz njegovega konja; gledal je v razjarjeni obraz Turkov ter občutil ob jednem v levici pekočo bolečino.

„Marijina zastava!“ se je slišalo bolečinepolno iz njegovih ust. „Moja roka je presekana, za-

vanrednih slučajih, za katere pa mora odbor v prihodnji seji prositi potrjenja.

Stiger je imel dovoljenje, da sme najeti kolikor se za ceste potrebuje, smel je torej dolga napraviti 100 000 K, kar so nove ceste dozdaj stale; za svojevoljno in čisto nepotrebno prestavljenje brežiča na cesti Studenice-Makole, ki je stalo okoli 4000 K, je prosil naknadnega potrjenja. — Kdaj pa je okrajni zastop dovolil, da si sme Stiger za okrajne potrebe izposoditi okroglih 75.000 K?

Kolikor nam znano, ni okrajni zastop v nobeni seji dal tega dovoljenja, za oraj pa bi po pravici moral Stiger in odbor ta nepotreben dolg sam vrniti.

To vam je torej čeden gospodar! Delajo se dolgovi in dolgovi, ker Stiger ve, da mu n. m.ška večina vse potrdi. Tako hlapčevsko in slepo ubogajo Buman, Gruntner, Rudolf in mestni zastopniki Šigerja, da smo prepričani, če danes Štiger ves okraj proda, bodo jutri potrdili! Taki ljudje so imeli večino v sedajnem okrajnem zastopu! Časi Razbošekovi se vračajo!

Preteklo leto je okrajni zastop sklenil, da stavi ceste sam in jih ne odda podjetniku. Štiger je najel stavbenega vodjo, ki naj na račun okrajnega zastopa laporsko ceste izvrši.

Ne dotikamo se zmožnosti stavbenega vodje, pa ta križ je, da ne zna niti besede slovenski, da ne more delavec povedati, kako naj dela in ga podučiti, vsled česar delo ne more prav napredovati; njemu je izročil Štiger vsa naročila in nakupovanje potrebnih za ceste.

Kako naj on kupi od kmeta les, kamenje ali druge reči, če stavbeni vodja ne zna slovenski. Vodja pa ima še svojega pisarja, ki tudi ne zna nobene besedice slovenski. To pa je gotovo potrata, da se vodji še plačuje pisar. Slabša ceste 25 km dolge ne potrebuje dveh uradnikov; ta posel bi lahko vodja sam opravil; Štiger ne zna varčevati! Pri stavbi laporske ceste bi se bilo lahko nekaj tisočakov prihranilo; čemu je bilo n. pr. treba toliko dražih, cementnih cevi, ko bi bili tudi leseni mostiči zadostovali; sploh se čuje, da je ta cesta prelepo in predrago zidana, da se je proračun prekoračil za mnogo tisočakov! Mi sicer vrlim Laporčanom privoščimo tako potrebno ceste, a za razkošne stavbe sedaj vendar ni čas, ko kmet tako težko plačuje. In kdo je vsega kriv? Ali ne Štiger, ki ne ve varčevati, ki ne ve, kako težko je kmetu dobiti denarja? Pr. hodnjiš še nekaj o naši hranilnici in pa, kje se je jemal denar za smodnik pri streljanju zoper točo, da se docela spozna, da Štiger ni varčno gospodaril!

Politični ogled.

— Vinska postava se je sprejela v državnem zboru. Pri tej priliki je govoril poslanec dr. Korošec proti dolebi, da se sme vinu pridjati sladkor ter je stavil več predlogov, ki ščitijo naša vina. Ker pa imajo večino mestni in trgovski poslanci, ni bil sprejet njegov predlog. Postava je zelo pomanjkljiva, edino to ima dobro, da je izdelovanje umetnih vin popolnoma prepovedano. O tej postavi bomo še natančno govorili. Tudi mariborski poslanec Wastian je govoril proti koristim vinarstva.

— Volilno preosnova je sedaj sprejeta tudi gosposka zbornica. Volilna preosnova je torej sprejeta in se bo predložila cesarju v potrditev.

— Zvišanje števila vojaških novincev. Prihodnje leto bodo zvišali število vojaških novincev, ker se uvedejo novi topovi. Vsega skupaj bo treba 21.000 mož več.

— Mažarska nasilnost. Ogrski naučni minister je pri razpravi o proračunu za šolstvo odgovarjal slovaškemu poslancu Beli in dejal, da vlada tistim učiteljem, ki nočejo šolskih otrok vzgajati za dobre „ogrske“ državljane, ne bo povišala plače in jim h prepovedala poučevanje.

— Na Ruskem prekuhu vedno naprej rujejo. Umori uradnikov se vedno ponavljajo. Volitve v gosdarstvenaje dume bodo 19. februarja.

stava pada!“

Padel je na zemljo.

„Alla je velik!“ je slišal sovražnika zraven sebe. „Mohamed je večji od Marije!“ Zamahnil je Turčin, da bi pokončil zastavonoša.

V tem trenutku je zažvižgal meč spremljevalca St. Priestovega na glavo kričaču ter jo preklal.

Mladi Maltežan pa je zagrabil zastavo, ki mu je iz presekanke levice padla na tla, po bliskovo, in skočil na tla ter jo z desno zopet vzdignil visoko v zrak.

„Marija je večja od Mohameda!“ je zaklical, „Marija zmaga nad prerokom!“

Brez meča je sedaj z zadnjimi močmi vihtel okoli sebe z ostrim zastavinim koncem ter ukazal tovarišem, naj se v krogu nastavijo okoli Marijine zastave.

Tako se je zgodilo. Toda premoč sovražnikova je bila prevelika. Vedno težji je bil položaj okoli St. Priesta.

To je opazil veliki mojster.

„Zastava Marije Device je v nevarnosti!“ je zaklical s strahom. „Za menoj! Nikoli ne sme pasti v roke nevernikov!“

In kakor vihar je hitel naprej, za njim dvajset, trideset njegovih vitezov.

Toda krog sovražnikov okoli Priesta in njegovih zvestih se ni dal prodreti. Zastoj je tolkel Lavalette hrabro kakor lev na Turke, — ni mu bilo mogoče, si narediti pota k mlademu redovniku.

Razun tega je opazil Mustafa to ugodno priliko ter napadel s podvojeno močjo kristjane. Že se je jeli umikati hrabri redovniki, že so zatrobili turški trobci znamenje zmage, in tudi St. Priest bi bil